

Langs Eyserbeek en Selzerbeek

Auteur: Charles Aerssens

Zuid-Limburg

Deze stevige dagwandeling leidt ons door het Limburgs Heuvelland in de omgeving van Simpelveld, Eijs, Wahlwiller en Nijswiller rondom de beekdalen van Eyserbeek en Selzerbeek. Het is een gevarieerde route met pittige klimmetjes en soms steile afdalingen door een afwisselend landschap met op een aantal plekken mooie vergezichten tot ver in Duitsland en België! De wandeling start aan de Markt in het centrum van Simpelveld en verloopt tussen de bebouwing direct langs de Eyserbeek. Het pad op de oever brengt ons naar het kleine buurtschap Bulkemsbroek, waar een pittig klimmetje richting Bosschenhuizen gaat. Er volgt een forse afdaling langs stegelkes door open weidegebied naar Hoeve Vogelzang in het dal van de Eyserbeek. Nu weer klimmen naar Trintelen! Hier wacht ons opnieuw een afdaling door het akkerland en holle weg met prachtig uitzicht op Eijs. De route buigt boven Eys af naar de Eyserbosschen. Door het open bosgebied komen we in het buurtschap de Piepert. Hier komt de route langs het waterwingebied Roodborn in het dal van de Eyserbeek, die we door het tunneltje onder het Miljoenenlijntje door kalkgraslanden richting Cartils volgen. Voorbij aan een tweetal monumenten van WOII bereiken we het dal van de Selzerbeek nabij Wahlwiller. Op het volgende traject gaat de route naar Nijswiller om dan via het Plateau van Baneheide en langs het Miljoenenlijntje terug te keren naar Simpelveld.

Routebeschrijving

1. Voor deze rondwandeling door de beekdalen van Eyserbeek en Selzerbeek vertrekken we vanuit het centrum van Simpelveld aan de Markt. De route gaat bij de rotonde rechtuit naar het Dr. Poelsplein waar we direct na het pleintje even linksaf slaan tot aan de Eyserbeek. We steken de Dr. Ottenstraat over en volgen in de Brandstraat het voetpad op de linkeroever van de beek door de parkachtige omgeving langs het St. Jozefkapelletje aan de Brandstraat. In de bocht met de Hennebergstraat wandelen we rechtuit door het moerassige broekbosje langs de Eyserbeek. Bij het bruggetje steken we naar rechts over tot aan een monumentale Limburgse carréhoeve. Naar rechts hebben we hier zicht op de 'Auw Meule', een oude watermolen en nu een monument. Hier op de T-splitsing gaat de route naar links de Raffelsbergweg in. Waar het klimmetje begint wandelen we net voor het hekwerk linksaf op de oever van de Eyserbeek langs het waterzuivering van de Gemeente Simpelveld. We volgen het Bulkems Oude Molenvoetpad rechtuit en bereiken het buurtschap Bulkemsbroek. Aan de rechterzijde hebben we aan de overzijde van de Eyserbeek zicht op de Bulkemse watermolen. De route voert langs de weinige bebouwing tot we na huisnummer 23 naar rechts het voetpad volgen dat ons met trapjes in de steile helling omhoog leidt. Door enkele draaihekjes komen we aan een keerplaats met bankje. Dit biedt ons naar het zuiden een weids panorama richting Duitsland met Vaalserberg en de bossen rondom Vijlen.

2. We vervolgen de klim over het asfalt van de Putsbergerveldweg tot we nog voor de bebouwing van het gehucht Bosschenhuizen bij de eerste gelegenheid scherp naar links het onverharde pad inslaan. We dalen nu geleidelijk op de Putsweg terug naar het beekdal van de Eyserbeek. Door een weiland houden we links aan in de richting van een draaihekje en vervolgens gaat de route langs de bosrand verder naar beneden en rechtsaf in de richting van opnieuw een draaihekje. We staan hier op het toegangspad naar Hoeve Vogelzang, markant gesitueerd in het glooiende landschap gelegen aan de Eyserbeek. Onze wandelroute gaat naar rechts langs deze boerderij door een draaihekje naast het metalen hek om na het volgende metalen hek de brede veldweg te volgen. We klimmen het beekdal van de Eyserbeek uit en volgen het onverharde pad tot deze versmalt tot een holle weg. Aangekomen op het punt met hoge bomen gaan we op de driesprong naar links. Een smal voetpad langs bosrand en akker voert ons verderop even naar links en met de bocht naar rechts. Het pad wordt een brede grasbaan en komt uit bij een solitaire boom aan de onverharde Kromhagerweg. We wandelen naar rechts en klimmen tot we op het asfalt van de Eyserweg uitkomen net voor het buurtschap Trintelen, gelegen op het Plateau van Ubachsberg. Even linksaf de Eyserweg op om dan bij de eerste gelegenheid naar links de veldweg, de Horensweg, in te slaan. Op deze veldweg afdalend krijgen we zicht op het dorp Eys. Waar het weggetje lijkt rechtuit te gaan door een bomenlaantje, volgen we naar rechts met de bocht mee langs een bankje en veldkruis de Horensweg. Na de haarspeldbochten bereiken we het asfalt van de Eyserweg. Naar rechts komen we in een klimmetje na goed 250 meter links bij een klaphekje. Door dit klaphekje wandelen dwars door dit weiland langs een tweetal draaihekjes. Door een klaphekje en een draaihekje gaan we na het trapje linksaf. Nogmaals door een draaihekje volgen we het smalle pad in de helling tot we op het asfalt van de Eyserbosweg aankomen.
3. Op de steile Eyserbosweg met een hellingspercentage van 17% gaat onze route naar rechts. Na een tiental meters gaan we naar links via een houten trappetje en komen in de Eyserbosschen. Op de route door het bosgebied passeren we een bankje met een informatiebord met een wijds panorama naar het zuiden richting Duitsland met Vaalserberg en de bossen rondom Vijlen. Op een kruispunt van bospaden, waar het weidegebied aan onze linkerzijde ophoudt, daalt de route links naar beneden. We volgen het kronkelende bospad verder naar beneden en komen uit bij een open grasvlakte. Onderaan dit weidegebied gaat de route via trappen naar beneden en daalt het smal paadje langs bosrand. Door het bos komen we in het kleine buurtschap De Piepert. Op het asfaltweggetje gaat onze route met een bocht naar rechts. Voorbij de laatste huizen wordt het een onverharde weg, die doorloopt tot het hek van het waterwingebied Roodborn. Hier wandelen we linksaf door een draaihekje en komen aan de Eyserbeek. Het pad blijven we rechts langs de Eyserbeek volgen en gaan over 2 knuppelbruggetjes. De route gaat naar links langs de beek door het tunneltje onder het Miljoenenlijntje door. Na het tunneltje blijven we dit voetpad met een bocht naar rechts volgen naar een bankje en draaihekje. Door het draaihekje wandelen we nu door kalkgraslanden met de Eyserbeek aan onze linkerzijde. Nogmaals een draaihekje en dan doorlopen tot een bruggetje van betonplaten. Daar linksaf nogmaals de Eyserbeek over en de markering leidt ons rechtuit naar de brede onverharde Piepert Broekweg. De route gaat rechtsaf tot aan de bebouwing van het buurtschap Cartils.

4. Op de T-splitsing in Cartils wandelen we naar links de Cartilserveldweg in. We volgen de markering van het Krijtlandpad en we passeren vervolgens het monument voor de omgekomen militairen van het 434 Squadron Royal Canadian Air Force tijdens WOII. Aan het einde van de Cartilserveldweg bereiken we de parkeerplaats Eyserlinde met het Verzetsmonument %u201CDen Gevallene%u201D (1951) aan de Wittemerweg. Vanaf de parkeerplaats Eyserlinde steken we de voorrangsweg schuin naar rechts over en volgen we de Karstraat. Na goed 600 meter, waar de heg aan de linkerkant ophoudt, slaan we rechtsaf bij de paaltjes en wandelen zuidwaarts over een grasbaantje door het open landschap. Bij de routemarkering gaat het naar rechts een holle weg in, die daalt in de richting van de Selzerbeek langs een monumentje en bankje. Met de bocht naar links komen we aan de stenen brug over de meanderende Selzerbeek. Voor het bruggetje volgt onze route naar links het voetpad door weilanden op de noordelijke oever van de Selzerbeek. We passeren enkele draaihekjes en komen langs een hek op de oever van de Selzerbeek aan de Botterweck. Naar rechts hebben we zicht op de bebouwing van Wahlwiller.
5. Op de Botterweck bij het bruggetje over de Selzerbeek wandelen we naar links in de richting van de Kruisberg. Bij boerderij De Hofkamer gaat de route rechtsaf langs het veldkruis het veldweggetje in. Een korte klim voert ons voorbij een bankje met uitzicht over het beekdal. Aangekomen op de kruising met de Schulsbergweg bij veldkruis en wegwijzer volgen we het asfalt naar rechts. Richting Nijswiller daalt de route om net voor de eerste boerderij links door het draaihekje door het weiland de eerste huizen van Nijswiller te bereiken. De Franiscanessenweg komt uit op de Ireneweg. Hier even naar links en meteen na 25 meter rechts een steegje door dat uitkomt op de Vossenstraat, die we uitlopen en die rechtuit overgaat in Op der Welsch. We passeren de R.K. Dionysiuskerk. We komen nu in de Hofstraat waar we meteen links een stenen trap op gaan. Op de klinkerweg wandelen we rechtsaf en we houden naar links een halfverharde weg aan. De holle weg, de Vossenberg, stijgt naar het Plateau van Baneheide en wordt een veldweg. In het wijds landschap buigt de route naar links in de richting van een solitaire boom met veldkruis, waar de route naar rechts gaat tot we in het buurtschap Baneheide staan.
6. In Baneheide gaat de route naar links om voorbij het laatste huis aan de linkerkant het eerste onverharde bospad naar rechts in te slaan. Aangekomen aan de rand van het bosje gaat de wandeling naar links. En tussen de velden en akkers door gaat het steeds rechtuit tot we aan het tunneltje onder het Miljoenenlijntje komen. Pal voor de spoorlijn volgen we naar rechts het voetpad met de trappetjes omhoog. Boven op de spoordijk wandelen we parallel aan de rails het Thelehekkervoetpad af tot we aan de spoorwegovergang komen, die we oversteken. Rechtsaf volgen we de Stationstraat naar het spoorwegstation van Sempelveld van het toeristische Miljoenenlijntje. Tegenover het station Sempelveld gaat de route direct vanaf de Stationstraat door een smal steegje, het Vinkebergske, tamelijk steil tussen twee huizen door naar de Irmstraat. In de Irmstraat rechtsaf voorbij aan de St. Remigiuskerk om dan in de Dorpstraat naar links na een honderdtal meters op de rotonde de Markt te bereiken. De stevige rondwandeling door het Zuid-Limburgse heuvelland door de beekdalen van Eyserbeek en Selzerbeek met vele verrassende vergezichten zit er op!

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

20 km

Start- en eindpunt

Brasserie Shoko

Markt 2,

6369 AH Simpelveld

Parkeerplaats

o Markt, 6369 AH Simpelveld

o DR. Poelsplein, 6369 AT Simpelveld

Openbaar vervoer

o Bus 43 Arriva Heerlen %u2013 Vaals, Bushalte Dr. Poelsplein, 6369 AT Simpelveld

o Bus 47 Arriva Gulpen %u2013 Kerkrade, Bushalte Oranjeplein, 6369 VD Simpelveld

Horeca onderweg

o Brasserie Shoko, Markt 2, 6369 AH Simpelveld

o Herberg Bie De Tantes, Wittemerweg 29, 6287 AA Eys

o Gasterij An Gen Kirk, Oude Baan 24, 6286 BE Wittem/Wahlwiller

o Op enkele punten onderweg zijn banken en picknickplaatsen ingericht.

Achtergrondinformatie

De 'Auw Meule'

Deze oude monumentale watermolen is bekend onder de naam Auw Meule of Molen van Houben. Het was een middenslagwatermolen, die als korenmolen is ingericht en tot in de jaren '60 van de vorige eeuw heeft gedraaid. Nu zijn enkel nog het rad en een stuk van de wateraanvoer naar het toenmalige bovenslagrad aanwezig. De molen is oorspronkelijk uit 1774 en is in 1786 in eigendom van Johann Hubert Jehenné uit Aken. De watermolen blijft lang in Duits handen en komt pas later in bezit van de familie Berger, die met vergunning van het Provinciebestuur van Limburg, omstreeks 1860 een stoommachine plaatst om de maalcapaciteit te vergroten. Na de eeuwwisseling wordt een nieuw waterrad geplaatst omdat het bestaande houten waterrad uit het begin van de 19e eeuw door zijn afmetingen van 3,43 meter middellijn bij een breedte van 0,90 meter niet langer voldoet aan de voor die tijd vereiste molencapaciteit. Het nieuwe waterrad met een middellijn van 5 meter en een breedte van 1,5 meter en is nog steeds aanwezig in de later aangebouwde, overdekte uitbouw aan het molenhuis. Het water uit de vijver wordt dan via een betonnen goot naar het rad geleid waar het op een hoogte boven de as op de schoepen stroomt. In 1919 wordt Hendrik Hubert Houben de nieuwe eigenaar samen met zijn zoon Wiel Houben. De molen is sindsdien meer bekend onder de naam 'Molen van Houben'. In 1922 wordt een nieuwe molenvijver aangelegd ter vervanging van de tot dan toe gebruikte vijver, die niet veel meer was dan een verbreding van de Eyserbeek en die onvoldoende water kan bergen om de vereiste maalcapaciteit van de molen te blijven garanderen. Het bedrijf wordt in 1950 nog uitgebreid met een magazijn voor opslag van graan- en meelproducten, maar ondanks dat houdt het bedrijf in 1960 op te bestaan en wordt de Eyserbeek in het dorp overkluisd. In 1961 worden de grond boven de molen onteigend, de vijver gedempt en stuwrechten afgekocht, waardoor de status als watermolen definitief verloren gaat. Nu rest enkel de herinnering.

Oorlogsmonument Cartils

Op een zwerfkei is een plaqueette aangebracht ter herinnering aan 4 omgekomen leden van het 434 Squadron Royal Canadian Air Force. De Handley Page Halifax LL-243 'the Bluenose Outlaw' is hier in de nacht van 27 op 28 april 1944 met zijn bemanning neergestort. De bommenwerper is op de terugweg van een raid op een belangrijk Duits rangeerterrein van het Belgische Montzen en wordt neergehaald door een tweemotorige Ju-88 nachtjager van Oberleutnant Georg Fengler van Stab IV / NJG 1. De bemanning van de Handley Page Halifax LL-243 'the Bluenose Outlaw' bestond uit: Pilot/Captain CG.F. Maffre, Radio Operator G.W. Snow, Mid-Upper Gunner Sergeant R.A. Meek, Tail Gunner Petty Officer V.J. Cownden, Flight Engineer, Sergeant A.W. Fuller, Navigator, Flying Officer A.G. Stacey, en Bomb Aimer Flying Officer J.E.J. Arscott. De vier omgekomen bemanningsleden zijn: V.J. Gownden, G.F. Maffre, G.W. Snow, R.A. Meek. De andere bemanningsleden zijn gevangen genomen of ontsnapt met de hulp van het verzet.

Verzetsmonument 'Den Gevallene'

De zuilvormige beeldengroep (1951) van Limburgs natuursteen is een ontwerp van Pater G.L. Mathot C.s.s.R. en ir. A.H.J. Swinkels. Het stelt drie nabestaanden voor, die een oorlogsslachtoffer dragen. Op de zijanten van het voetstuk zijn de namen van 22 militairen, 2 burgers en 19 verzetsmensen aangebracht, die door oorlog of verzet zijn omgekomen. Het merendeel van deze verzetsmensen is opgepakt op vrijdag 21 juli 1944 door verraad. Op die dag wordt een zware slag aan het Limburgs verzet toegebracht, die bekend staat onder de naam 'Klap van Wittem'. Dan worden twee Simpelveldse verzetsleden, Huub Hamers en Sjeng Bisschop van de Landelijke dienst voor Onderduikers, gearresteerd door de Duitsers als ze een Duitser willen laten onderduiken. Die dag volgen nog meer arrestaties en binnenvallen in Epen, Gulpen, Wittem, Simpelveld, Haanrade en Vaals. Tien personen werden gearresteerd, onder wie twee kapelaans en pater Baars, Redemptorist van Wittem. Slechts drie van hen overleven de tijd in gevangenis en concentratiekampen

St. Cunibertuskerkje Wahlwiller

in te lopen en een bezoekje te brengen aan het St. Cunibertuskerkje. Dit cultuurhistorisch monument heeft een architectonisch, artistiek en bewogen verleden, die dan acht eeuwen teruggaat. Het is Hendrik III, Hertog van Limburg, die in 1215 het gedeelte van zijn patronaatsrechten van de kerk van Wahlwiller en Mechelen overdraagt aan De Johannieter Orde. Het is dan een rechthoekig zaalkerkje van kalksteen waarvan de restanten nu nog aanwezig zijn. De eerste ingrijpende verbouwing gebeurt in 1643 door de bouw van het verhoogde schip verhoogde en het priesterkoor. In het plafond van het priesterkoor zijn hiervan nog twee sluitstenen te zien. De laatste uitbreiding wordt in 1938 gerealiseerd, als twee zijtransepten aan de kerk worden toegevoegd. Maar het meest turbulent zijn de jaren 1946 tot 1949. In deze periode voorziet de Rotterdamse kunstenaar Aad de Haas (1920-1972) het kerkje van opmerkelijke muurschilderingen en kruiswegstaties. Aad de Haas is tijdens de Tweede Wereldoorlog ondergedoken in Zuid Limburg, omdat zijn werk wordt gezien als 'Entartete Kunst', die niet voldoet aan de eisen van het Nazi-regime. Hij krijgt in 1946 de opdracht en er ontstaat een onverkwikkelijk strijd over het expressionistisch schilderwerk met als apotheose de verbanning en verwijdering van de kruiswegstaties uit de kerk van Wahlwiller. Een omvangrijke

restauratie in de jaren 1979 en 1980 heeft het St. Cunibertuskerkje en het schilderwerk van Aad de Haas van de ondergang behoed en is de verbannen kruisweg weer teruggekeerd in de devote ruimte waarvoor hij eertijds is vervaardigd. Het schilderwerk van Aad de Haas wordt thans beschouwd als een van de hoogtepunten van de Nederlandse schilderkunst in de 20e eeuw.

Spoorwegstation Simpelveld.

Dit station is geopend op 23 oktober 1853 en heeft als grensstation oorspronkelijk een lengte van 100 meter. In 1975 wordt het gedeeltelijk gesloopt, waarbij de goederenloods, diverse dienstruimten, de retirade en de wachtkamer verdwijnen. Het station ligt aan het zogenaamde Miljoenenlijntje, dat destijds is aangelegd voor het vervoer van steenkool uit de mijnen en wordt uiteindelijk gesloten voor wat betreft openbaar reizigersvervoer op 31 mei 1992. Dit betekent ook het einde van de verbinding met Aken. Tot die tijd hebben in het gebouw ook de manschappen van de Koninklijke Marechaussee Brigade Simpelveld dienst gedaan. Als blijvende herinnering heeft de Koninklijke Marechaussee, op verzoek van de ZLSM, toestemming gegeven voor het plaatsen van een plaquette bij de ingang van de vroegere visitatiezaal, de tegenwoordige restauratie. Het station heeft nu nog slechts een toeristische functie heeft. Op deze lijn rijdt nu gedurende de zomermaanden en op zondagen een stoomtrein van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij, de Z.L.S.M die tegenwoordig nog slechts een toeristische functie heeft.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50